

AMERIKAI BÖLÉNYÁBRÁZOLÁSOK PÉNZÉRMÉKEN I.

Dr. Kenéz Árpád
Állattenyésztési
Teljesítményvizsgáló Kft.

A pénzérméken található szarvasmarha-ábrázolásokkal négy cikkben is foglalkoztunk: áttekintettük Európa, Afrika, Ázsia és Amerika országainak pénzérméit. A következő két részben pedig az amerikai

böleányábrázolásokkal folytatjuk. Ebben az esetben Kanada és az Amerikai Egyesült Államok érméit fogjuk górcső alá venni.

Kanada - 25 cent

Érdekesség:

Az érme egy háromrészes sorozat eleme. Az érmék mindegyike Kanada védett állatfajait mutatja be kissé stilizált, törzsi stílusban. Az erdei böleányen túl a kardszárnyú delfin és a vándorsólyom szerepel a sorozatban. A sorozat érdekessége még, hogy egy színes verzió is kiadásra került. Egy ilyen található meg az ÁT Kft. gyűjteményében. Mindhárom állat mögé egy napmotívumot terveztek, amely a színes kiadások esetében türkizzel (böleány), sárgával (sólyom) és kézzel (kardszárnyú delfin) került kitöltésre. Az érméket Cecily Mok tervezte.

- Származási hely:** Kanada
- Névérték:** 25 cent
- Ábrázolás:** erdei böleány
- Kiadás éve:** 2011.
- Típus:** emlékérmék
- Súly:** 4,4 g
- Átmérő:** 23,81 mm
- Vastagság:** 1,6 mm
- Él típusa:** recés
- Anyag:** nikkellel bevont acél

Kőből faragott böleány szobor töredéke Kanadából, az albertai St. Paul-ból. E prehisztórikus tárgy pontos korát nem tudták megállapítani. (Forrás: Dickason, 1972)

Kanada – 8 dollár

Származási hely:	Kanada
Névérték:	8 dollár
Ábrázolás:	amerikai bölény
Kiadás éve:	2015.
Típus:	gyűjtői érmék
Súly:	38,88 g
Átmérő:	38 mm
Vastagság:	4,1 mm
Él típusa:	recés
Anyag:	ezüst (.9999)

Érdekesség:

Susanna Blunt tervei alapján Susan Taylor készítette az előlapot, míg a hátlap Claudio D'Angelo munkája. Az amerikai bölényekről részletesebben írtam a Partnertájékoztató Hírlevél 2021 márciusi számában. Az érmén egy vágatató bika látható. Az amerikai bölé-

nyek bikái elérhetik az 1 tonnát, és akár 50–60 km/h gyorsasággal is képesek vágatni. Emiatt külön fel kell hívni a nemzeti parkokba látogatók figyelmét, hiszen sokan nem gondolják, hogy ezek a hatalmas állatok ilyen sebesség elérésére is képesek.

*Ez a kép is segít megérteni, hogy miért fontos tudnunk arról, hogy ezek a jószágok mekkorák, milyen gyorsak és milyen erősek
(Forrás: Pixabay, mathey képe)*

Amerikai Egyesült Államok – negyed dollár

Származási hely:	USA (Philadelphia verdejel)
Névérték:	negyed dollár
Ábrázolás:	amerikai bölények
Kiadás éve:	2006.
Típus:	emlékérmék
Súly:	5,67 g
Átmérő:	24,26 mm
Vastagság:	1,75 mm
Él típusa:	recés
Anyag:	Réz – nikkellel bevont réz

Érdekesség:

Az érmét Donna Weaver és Stephen Clark tervezték. Az érme hátoldalán legelő amerikai bölények láthatók. A háttérben pedig Észak-Dakota jellegzetes felszíni

formája a „Badlands”-nek is nevezett hegyvidék látható naplementében. A területen a Theodore Roosevelt Nemzeti Park üzemel.

Legelő amerikai bölénycsorda a Badlands előterében (Forrás: Travel North Dakota Facebook oldala. Anthony John Coletti fotója)

Amerikai Egyesült Államok – negyed dollár

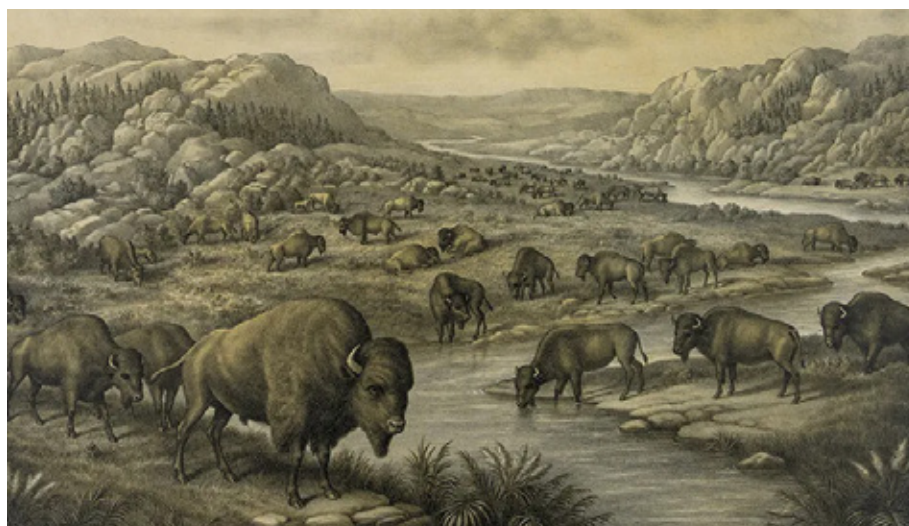

Érdekesség:

A bölényes hátlatot Norman E. Nemeth (1943-1912) tervezte. Sajnos nem találtam adatot a családjára és felmenőire vonatkozásában, de biztosan magyar származású művészről van szó. Rövid életrajza: A virginiai Newport Newsban született. 1961-ben lépett be az Egyesült Államok légierijébe, ahol repülőgép-szerelőként szolgált. Leszerelését követően a Hartfordi Egyetem Művészeti Iskolájában tanult. A diploma

Származási hely:	USA (Denver verdejel)
Névérték:	negyed dollár
Ábrázolás:	amerikai bölények
Kiadás éve:	2006.
Típus:	emlékérmék
Súly:	5,67 g
Átmérő:	24,26 mm
Vastagság:	1,75 mm
Él típusa:	recés
Anyag:	Réz – nikkellel bevont réz

megszerzése után tizenegy évig tervező-szobrászként dolgozott a Franklin Pénzverdénél, majd aztán szabadúszóként dolgozott nagyon sokáig. 2001-ben csatlakozott az Egyesült Államok Pénzverdéjéhez. Munkássága során számos pénz és érem tervezésében vett részt, de szobrokat, porcelán- és kerámia-tárgyakat is készített, értékesített.

Az 1800-as évek végén a korábbi 40-60 milliós populációt a kíméletlen vadászat miatt a kihalás szélére sodorták, alig pár száz példány maradt. Kitartó természetvédelmi és mentési programoknak köszönhetően azonban sikerült megmenteni a fajt. (Forrás: www.smithsonianmag.com)

Amerikai Egyesült Államok – negyed dollár

Érdekesség:

Az unióhoz 41. államként csatlakozott Montana 1889-ben. Az érmén a bölénykoponya a jellegzetes montanai

Származási hely:	USA (Philadelphia verdejel)
Névérték:	negyed dollár
Ábrázolás:	bölénykoponya
Kiadás éve:	2007.
Típus:	emlékermék
Súly:	5,67 g
Átmérő:	24,26 mm
Vastagság:	1,75 mm
Él típusa:	recés
Anyag:	Réz – nikkellel bevont réz

táj fölött lebeg, amelynek beceneve „Big Sky”, „Big Sky Country”. Az érme hátlapját Don Everhart tervezte.

Amerikai Egyesült Államok – negyed dollár

Érdekesség:

Ezt a negyeddolláros érmét Wyoming állam tiszteletére adták ki az USA államai kapcsán készített érmesorozat részeként. A hátoldalon egy amerikai bölénybika látható a jellegzetes yellowstone-i tájképpel a háttérben, melynek egyik leglátványosabb eleme a gejzírkítörés is ábrázolásra került. A leghíresebb gejzír a Yellowstone Nemzeti Parkban az Old Faithful, amely 60-90 percenként tör ki. Az elmúlt évtizedben nagy sikert ért el a Taylor Sheridan által készített Yellowstone sorozat és ennek spin-off sorozatai.

Származási hely:	USA (Denver verdejel)
Névérték:	negyed dollár
Ábrázolás:	amerikai bölény
Kiadás éve:	2010.
Típus:	emlékermék
Súly:	5,67 g
Átmérő:	24,26 mm
Vastagság:	1,75 mm
Él típusa:	recés
Anyag:	Réz – nikkellel bevont réz

A húsmarhatartásból élő család számos viszontagságai között hitelesen mutatják be a Wyoming, Idaho és Montana határán található Nemzeti Park területén élő bölények húsmarhatartásra gyakorolt veszélyeit. A sorozat egyes részeiben a modern cowboyoknak a bölények által terjesztett/hordozott brucellózis miatt kellett gyorsan megszervezett legelőváltást végrehajtaniuk. A brucellózist a sorozatban egy a legelőn talált, spontán vetélés miatt koraszülött borjú teteme alapján azonosították.

Bölények és gejzírek (Forrás: Pixabay)

